



PRIČA O ŽIVOTU ČUVENOG POMORCA SA CETINJA

Izložba o kapetanu Nikoli J. Zecu



Otvaranje izložbe o kapetanu Nikoli J. Zecu:
govori Andro Radulović, direktor Muzeja

U Galeriji Pomorskog muzeja Crne Gore i u našoj organizaciji 2. jula je otvorena multimedijalna izložba **Nikola J. Zec - kapetan od mora**. Izložba prati život Nikole J. Zeca, kapetana duge plovidbe, od Cetinja, gdje je rođen, preko Pomorskog tehnikuma u Kotoru do plovidba na riječkoj *Jugoliniji* i splitskoj *Jadranskoj slobodnoj plovidbi*. Obradene su i plovidbe Velikim jezerima u sjevernoj Americi tj. period koji je proslavio kapetana Zeca kada je postao počasni građanin Čikaga i grada Iri u Pensilvaniji. U programu otvaranja govorili su **Andro Radulović**, direktor Muzeja, autor izložbe **Ilija Mlinarević**, kustos Pomorsko-tehničke zbirke, i **Asja Zec**, kćerka kapetana Zeca.

(Detaljnije na stranama 3-7)



POMORSKA KARIJERA

Nikole J. Zeca trajala je 36 godina. Počela je 9. januara 1950. godine ukrcajem u Bakru, a završena je iskrcajem 22. oktobra 1986. sa broda *Astor* (ex *Tegelersand*), koji je plovio pod panamskom zastavom.



Jedra Boke je mjesečna publikacija
Pomorskog muzeja Crne Gore
jul 2021. godine

Direktor Pomorskog muzeja
Andro Radulović

Savjet Pomorskog muzeja

Od 14. septembra 2017. g. formiran je
Savjet Pomorskog muzeja koji će naredne 4
godine raditi u sljedećem sastavu:

Đuro Beli Prijić, predsjednik
Draško Dragaš, član
Dragana Lalošević, član
Vesna Prlja, član
Slavko Dabinović, član

Prijatelji i saradnici

Mr Mileva Pejaković Vujošević
Prof. dr Antun Sbutega
Prof. dr Gracijela Čulić
Don Anton Belan
Dr Stevan Kordić
Stefan Dabinović
Prof. dr Milenko Pasinović
Milan Sbutega
Zoran Radimiri
Željko Brguljan
Petar Palavršić
Slavko Dabinović
Radojka Abramović
Jelena Karadžić
Ilija Mlinarević
Milica Vujović
Smiljka Strunjaš
Danijela Nikčević

Jedra Boke sadržajno i tehnički oblikuje
Drago Brdar



Pomorski muzej Crne Gore Kotor

Trg Bokeljske Mornarice 391 Kotor, 82000
Telefon: +382 (0) 32 304 720
Fax: +382 (0) 32 325 883
Website: www.museummaritimum.com
e-mail: pom.muzej.dir@t-com.me

Pomorski muzej Crne Gore u Kotoru nastao je postepenim razvitkom prvobitne zbirke Bratovštine Bokeljska mornarica, utemeljene oko 1880. godine, koja je od 1900. godine otvorena za javnost, a 1938. godine preuređena i otvorena na prvom spratu sadašnje muzejske zgrade, barokne palate plemićke porodice Grgurina iz početka XVIII vijeka, koja je od 1949-1952. godine kompletno restaurirana i adaptirana za potrebe Muzeja. Danas je Pomorski muzej institucija kulture Republike Crne Gore.

Misija Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru je da čuva sjećanje naše zajednice na bogatu pomorsku istoriju Boke Kotorske i njeno izuzetno kulturno nasljeđe.

POSJETE

Predsjednik Interparlamentarne unije obišao Pomorski muzej



U sklopu dvodnevne posjete Crnoj Gori, Pomorski muzej je 16. jula posjetio predsjednik Interparlamentarne unije (IPU) **Duarte Paçeko (Duarte Pacheco)**. Zajedno sa gospodinom Paçekom u Muzeju su bili i predsjednik Skupštine Crne Gore **Aleksa Bečić** i kotorski gradonačelnik **Vladimir Jokić**.

Tokom obilaska Palate Grgurina goste je sa pomorskom istorijom i bogatim kulturnim nasljeđem Boke Kotorske upoznala **Dolores Fabjan**, oficijelni vodič zvaničnih gostiju Opštine Kotor i stalni saradnik našeg muzeja. Po običaju za ovakvu vrstu posjeta, i obilazak muzejsko-izložbenog prostora gospodina Paçeka je završen u Salonu *Visković*, gdje je predsjednik IPU u knjizi utisaka upisao slijedeću poruku:

Veoma vam hvala na posebnom momentu moje posjete, mogućnosti da upoznam ovaj divan grad. Hvala gospodinu predsjedniku Skupštine, hvala gradonačelniku. Nemam riječi da izrazim ono što osjećam.

Gospodin Paçeko je u Crnoj Gori učestvovao u radu Šestog plenarnog zasjedanja Međunarodnog parlamenta za toleranciju i mir, koji je okupio parlamentarce iz 41 države svijeta, a čiji je domaćin bila Skupština Crne Gore.

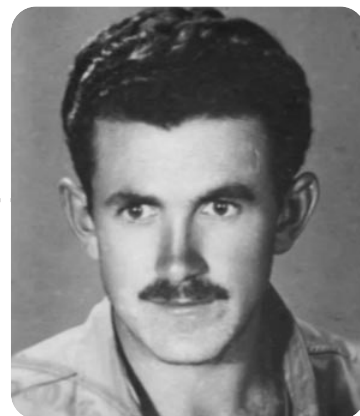
Naš cijenjeni gost je bio član Parlamenta u Portugalu od 1991. godine, gdje je bio na različitim funkcijama. U IPU-u, gospodin Paçeko je bio član portugalske delegacije od 2002. godine, a njen šef od 2016. Prije izbora na čelo IPU u toj organizaciji je obavljao različite funkcije.



Priča o kapetanu Nikoli J. Zecu



Prilikom dolaska broda *Split* 1975. godine u luku Detroit kapetanu Zecu je určen specijalni pehar jer je njegov teretnjak postao prvi okeanski brod koji je te sezone pristao u Detroit.



KAPETAN NIKOLA J. ZEC

rođen je 29. decembra 1929. godine na Cetinju od oca **Joka** iz Crmnice i majke **Jelene**, rođene **Vujović** sa Cetinja. U periodu od 15. oktobra 1944. do 29. maja 1945. godine dobrovoljno je stupio u Narodnooslobodilačku vojsku u Automobilsku Četu II korpusa Vojne oblasti i vršio dužnost kurira VI čete.

Pomorski tehnikum u Kotoru, Nautički odsjek, upisao je 1945. godine. Ispit za sticanje zvanja pripravnika poručnika duge plovidbe položio 24. juna 1949. godine. Diplomu riječke Više pomorske škole i zvanje inženjer za pomorski saobraćaj stekao je 18. februara 1963. godine.

Izložba koju smo priredili u galeriji našeg muzeja prati životni put kapetana Nikole J. Zeca, rođenog crmničanina, multimedijalno, kroz niz materijala, dokumenata, ličnih predmeta i video zapisa. Njegova pomorska životna priča započela je još u ranoj djetinjstvu i velikom željom da se otisne na more, a formalno se u svijet pomorstva otisnuo upisom davne 1946. godine na Pomorski tehnikum u Kotoru. Nautiku je završio 1949. godine, nakon čega je iste godine imao prvo ukrcanje na parobrod *Durmitor* riječkog brodrskog preduzeća *Jugolinija*. Kapetana Nikolu J. Zeca penzija je odvojila od okeanskog krstarenja.

Skrasio se u Budvi gdje je preminuo prije nekoliko godina.

Prisutne je u programu otvaranja izložbe najprije pozdravio direktor Pomorskog muzeja Crne Gore Kotor **Andro Radulović**.

Pomorski muzej je započeo svoj rad u godinama kada je kapetan Zec započeo svoje putovanje po morima. Okupili smo se da se prisjetimo pomorstva naše bivše države u kojoj su pomorci iz Crne Gore ostavili trag, a na ovaj na-

čin dokazujemo da je taj trag neizbrisiv.

*Osnova ove izložbe i bogatog kataloga koji je prati, jeste donacija Pomorskom muzeju gospođe **Asje Zec**, u vidu predmeta i dokumentacije koji su vezani za život i rad njenog oca, kapetana Zeca.*

Želim da ovo bude podstrek i drugim porodicama pomoraca da svojim donacijama



Andro Radulović govori na otvaranju

muzeju zauvijek sačuvaju sjećanje na svoje pretke koji su plovili morima, a Kotor, Boka i Crna Gora imaju ih veliki broj – kazao je direktor Radulović.

Riječ Ilije Mlinarevića

Po samom mom dolasku u Pomorski muzej upoznali smo se kapetan Zec i ja. Iako on tada više nije bio na ovom svijetu, jeste njegova zaostavština – predmeti iz donacije njegove ćerke Asje Zec Pomorskom muzeju.

Vrijednu donaciju je ubrzo stručno obradila koleginica **Jelena Karadžić** i nakon godinu dana, na drugom spratu Muzeja, u zasebnoj vitrini postavljen je određeni broj predmeta iz života kapetana Nikole J. Zeca, koji su postali



Ilija Mlinarević govori na otvaranju

dio stalne muzejske postavke.

Predmeti iz Legata kapetana Nikole J. Zeca od samog početka su mi bili poznati i bliski, jer sam ih kao sin pomorca gledao u sopstvenom domu – brodska dokumentacija, breveti, dopisi, fotografije, epolette...

Krajem pandemijske 2020. donosimo odluku, radimo izložbu o kapetanu Nikoli Zecu! Ne samo zbog bogate donacije njegove ćerke već zato što on lično to i zaslužuje. Od kraja februara 2021. godine i ponovne obrade predmeta i istraživanja o kapetanu Zecu, nastala je posebna veza među nama. To najbolje znaju moji ukućani i prijatelji kojima sam svakodnevno podnosio izvještaje o tome što sam taj dan otkrio i naučio o kapetanu Zecu i njegovim plovidbama. Da kažem još, ja sam se





krajem februara zapravo ukrcao na brod koji sam propustio prije 15 i više godina.

Priča se dešava na Cetinju, u Kotoru, Rijeci, Splitu i u svim lukama i gradovima u kojima je kapetan Zec vješto pristajao. Ovo je i priča o pomorstvu kojeg više nema odnosu prema pomorcima kojeg više nema, o vremenu prije *robotizacije* pomorskog poziva. Priča je i o zemlji koje više nema, pa i kompanijama kojih uglavnom više nema ili su na izdisaju.

Iako sam sjetno nabrojao čega sve nema, ova izložba nije koncipirana da žali nad prošlim vremenom već da slavi život i jednu profesiju! A koliko sam upoznao našeg kapetana Zeca, on je volio život, živio ga je istinski u svakom njegovom segmentu.

Putem ove izložbe možemo da ispratimo i nagli razvoj trgovačke flote Jugoslavije nakon II svjetskog rata. To su brojke kojih se sadašnje republike mogu samo prisjećati sa sjetom.

Odajemo počast kapetnu Zecu, o čijim uspjesima, naročito o najranijem otvaranju plovnog puta San Lorens i plovidbama na Velikim jezerima pisala je štampa SAD i Kanade kao što je: *Čikago Dejli njuz, Detroit njuz, Milvoki Sentinel, Klivlend press, Dejli Kalamet, Glob end mejl, Plein dilar, Sandej San - Toronto magazin.*

Ovu izložbu posvećujem svim pomorcima iz druge polovine 20. vijeka, uz želju da im oda-

mo priznanje za njihov rad, trud i doprinos u svim segmentima života. Ali i svim mladim pomorcima koji u svom pozivu treba da nađu viši smisao i postanu reprezentivi svoga kraja, gdje god se nalazili na Zemaljskoj kugli.

Takođe, posvećujem je i gospođi Asji Zec, ćerki kapetana Nikole J. Zeca, čija je ljubav prema ocu bila moj kompas u upoznavanju segmenata iz privatnog života kapetana Nikole.

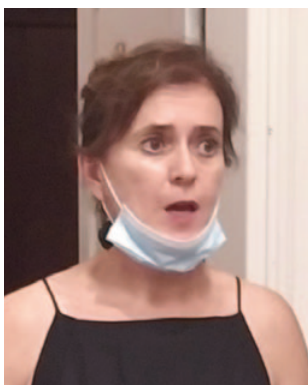
Želim da na ovoj izložbi osjetite i cetinjske kiše i kotorski Pomorski tehnikum i parobrode s početka prošlog vijeka i pune štive i orkanska nevremena. Neće izostati ni nesnosnih vrućina bez klima uređaja, ni grada Rijeke ni njene Rječine. Biće tu mnogo leda sa Velikih jezera i dima cigarete neizostavnog Winstona.

Nadam se da ćete uživati u izložbi i katalogu onoliko koliko sam ja uživao u pripremi istih.

Na kraju želim iskreno da se zahvalim g-dinu **Francescu Cervesiju** iz firme *Cervesi doo* na finansijskoj pomoći za štampanje obimnog kataloga koji prati ovu izložbu.

Zahvalnost dugujem i gospodinu **Ljubomiru Radiću** – direktoru Hrvatskog pomorskog muzeja iz Splita kao i gospodinu **Nikši Smoje** iz Splita na ustupljenoj građi, i svakako gospođi Asji Zec bez čije donacije, pomoći i uputa ova izložba se ne bi mogla realizovati.

Riječ Asje Zec



Moj otac, **Nikola Jokov Zec**, bio je kao prvo Čovjek. Crmičanin po ocu **Joku**, iz Trnova (odgovoran za preciznu mehaniku na dvoru **kralja Nikole**, jer je završio zanat u Bariju), a po majci **Jeleni** iz Čeklića unuk **Marka Đurova Vujovića – Čeklića**, živopisca,

školoranog na moskovskoj Akademiji za slikarstvo i arhitekturu.

Rođen je na Cetinju, u kojem je odrastao i gdje je *uplovio* u vječnu luku. Pomorsku akademiju završio je u Kotoru, gdje je sa šesnaest godina prvi puta zakoračio nogom *nabrod*, a Višu pomorsku u Rijeci. Zaljubljen u život kao i svaki *praktični utopista* plovio je za svoju državu Jugoslaviju i postao najmlađim kapetanom trgovačke mornarice.

Ožiljak na sredini čela dobio je od gelera, kada je kao momak, zajedno sa saveznicima, išao oslobađati Sarajevo. Kada bi privremeno prestao *orati more* – kako bi on to lijepo znao reći – obukao bi se u radnički kombinezon i ofarbao ograde oko kuće u našem socijalističkom kvartu na Vojaku u Rijeci. Kad bi mi nešto donio iz inozemstva, donio bi i mojim prijateljicama s kojima sam se igrala i išla u školu. Izdvajanja nije bilo.

Humanista, odan svojoj iskonskoj crnogorskoj familiji, *uomo di buon gusto*, koji se volio voziti svojom crvenom vespom, sidrom duše bio je zakačen za Crnu Goru, a tijelom i duhom putovanja za Svijet. Najdraži kontinent bila mu je Afrika, tako da sam odrasla s afričkim figurama boginje plodnosti, ratnika, te slonovima od ružinog drveta koji su se šunjali po kući. Zatim Indija. Divio se onome tko je izmislio i napravio japanke i tako jednim potezom dao cijelom svijetu obuću.

Govorio bi mi da je „*kod dobrog čovjeka srđba kao i nevera... brzo prođe... a ako ho-*

ćeš da se od nje skriješ, uđeš u oko ciklona. Za jednu malu djevojčicu rasti na *brodu kod tate* bilo je kao dotaknuti rukom zvijezdu Sjevernjaču. Čekati remorkere da dođu po nas ispred svake luke, proći kroz mesinsku *Scilu i Haribdu*, pa onda kroz *Heraklove stupove* odnosno Gibraltar, gledati Titanik radarom u noći, kako mirno počiva ispod mora, kitove na pučini, dvanaest dana gledati samo u valove Atlantika, spustiti se u makinju kod barba Emila, gdje je bilo jako vruće i bučno, pa zatim dočekati tirkiznu boju Grand Banksa, jer je tu ocean plići, i uploviti u zaljev rijeke Sent Lorens, prolazeći pored Njufaundlenda i Nove Škotske. U Montrealu bi nas čekao barba Karlo, Libanonac, šipshender, tatin dobar prijatelj.

Gledati s visokog broda *Thousand Islands* i sve one nemoguće kičaste kuće na tim otočićima bilo je poput bajke, a i čudila sam se što na jezeru Ontario nema komandanta Marka i vukova s Ontarija. Dizali smo se i spuštali lokovima između različitih jezera, išli smo i na slapove Nijagare vidjeti gdje je Teslu destino donio (bilo je interesantno usporediti onaj mali pad vode na potočiću ispred njegove rodne kuće u Smiljanu s Nijagarom), fascinantno je bilo ukošenih jarbola prolaziti ispod mostova Detroita i vidjeti polja industrijskih postrojenja tvornice Ford bez igdje tračka dima.

Dulit i Superior na Gornjem jezeru stvarno su bili kao iz western filmova, gdje su ceste prašnjave, a umjesto konja ispred saluna ljudi dolaze motorima. Milvokiji i Čikago su priča za sebe. Za knjigu napisati. Tamo sam osjetila što znači pravo prijateljstvo. Na povratku Atlantikom čekalo se galebove koji su nagovještavali Azore, a ocean bi ponekad znao biti miran kao ulje.

Uplovljavanjem u Mediteranski bazen more je postajalo drukčije, kao da ulaziš u drugu dimenziju. A da ne govorimo koja je bila radost vidjeti puntu od talijanske čizme i kada bi se kroz Otrantski kanal ušlo u Jadran. Jedne godine, mislim da je bila 1984, bila sam na Mogrenu u Budvi i tata i ja smo se nekako mimoišli toga ljeta. Brodom je došao najbliže što je mogao kopnu, a mnogo budvanskih brodice i gli sera izašli su mu u susret. S broda je treštala pjesma s Eurosonga, *Džul* Daniela Popovića, posada je plesala, pjevala i mahala nam. Eto, takvu je energiju imao moj otac.

IZLOŽBA - FOTO GALERIJA



Pomorska knjižica Nikole J. Zeca, koju je izdala Lučka kapetanija u Kotoru 16. 12. 1949. godine



Svjedodžba o osposobljavanju za poručnika trgovačke mornarice, koju je izdala Ispitna komisija Uprave pomorske oblasti sjevernog Jadrana u Rijeci, 1952. g.



Nikola J. Zec u turskom gradu Mersinu 1955. g. (lijevo) i ispred m/b *Zemun* na kojem je plovio od 23. 4. 1960. g. do 23. 5. 1961. godine u svojstvu prvog oficira palube.

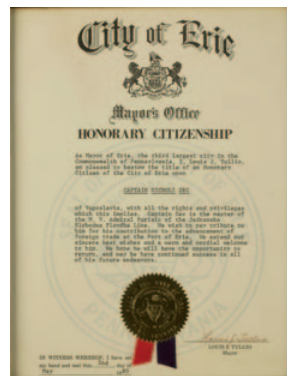
Detroit Njuz, 9. april 1975. g
Isplati se biti broj 1:
Kapetan Zec dobija toplu dobrodošlicu u Detroitu nakon što je njegov jugoslovenski teretnjak postao prvi okeanski brod koji je pristao u Detroit ove sezone:



Kapetan Nikola J. Zec na brodu **Admiral Purišić**



Ključevi gradova Klivlenda (lijevo) i Detroita (desno) koje su kapetanu Nikoli J. Zecu uručili gradonačelnici Ralph J. Perk (Klivlend, 3. april 1975.) i Coleman A. Young (Detroit, 7. april 1975. g.)



Ukaz gradonačelnika grada Irija o dodjeli titule počasnog građanina Nikoli J. Zecu, 2. maj 1980. Medalja počasnog građanina Čikaga kapetanu Zecu, 7. aprila 1975. g.



NA TERASI POMORSKOG MUZEJA U ORGANIZACIJI ANIME

Kotorska prezentacija knjige *Šta Google zna o meni*

Pomorski muzej Crne Gore je na svojoj teraci ugostio kotorsku prezentaciju knjige *Šta Google zna o meni...* autorke **prof. dr Sanje Bauk**, poznate kritičarke društvenih odnosa i sistema. Knjiga je predstavljena 2. jula u organizaciji Centra za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA. Govorile su psihološkinje **Ljubomirka Kovačević** i **Ervina Dabižinović**, kao i sama autorka.



Prezentacija knjige *Šta Google zna o meni...* na terasi Pomorskog muzeja: Sanja Bauk (desno), Ljubomirka Kovačević, Evina Dabižinović (lijevo) i muzička pratnja Isidore Milivojević, Aleksandra Milivojevića i Antuna Vihe

Šta Google zna o meni... je pokušaj iscjeljenja autorke od bolnih uspomena iz akademske zajednice kojoj je pripadala u rodnoj zemlji, Crnoj Gori. Kao protutej poslužili su joj nešto vedriji fragmenti iz života u novoj sredini, Južnoj Africi. Autorka dokumentuje događaje na neposredan, ali u isto vrijeme suptilan način, prožet snažnim emocijama, navedeno je u saopštenju organizatora za ovu promociju.

Prem riječima autorke, knjiga sadrži kratke priče, eseje, oglede, koji gravitiraju ka dva geografska područja.

Jedno je Crna Gora a drugo je Južna Afrika. Priče su autoetnografskog tipa, određenog društva kroz koje posmatram i analiziram neke segmente tog društva... – kazala je autorka Sanja Bauk.

Ona je istakla da je knjiga namjenjena svima onima koji su saznavno radoznali.

Moji eseji su multifokalni i mislim da sam ostavila dosta prostora za daljna istraživanja kao i prostor za kreaciju čitaocima, i da sami čitaoci dođu do zaključaka. Cilj zbirke je da ostavim jedan pisani trag o nekim dešavanjima u jednom vremenskom presjeku na određenom geografskom području. Knjiga ima za cilj da napravi otklon od banalnosti koja nas preplavljuje i to kroz prevaru, zamagljivnje istine, isticanje prevara na pijedestal uspjeha, robovanje novca i sl. U svemu tome ja tražim svjetlost – poručila je Bauk.

Profesorka je takođe objasnila da je naslov knjige obojen blagom ironijom budući da Google neke stvari poznaje do najsitnijih

PROF. DR SANJA BAUK je rođena u Kotoru (Crna Gora) 1972. godine. Diplomirala je 1997. godine na Fakultetu za pomorstvo u Kotoru. Dobitnica je Plakete Univerziteta, kao jedan od najboljih studenata. Magistarske studije, završila je na Saobraćajnom fakultetu Univerziteta u Beogradu (Srbija), odbranivši magistarski rad: *Informaciono-komunikacione tehnologije u optimizaciji vođenja broda*, 2001. godine.

Doktorske studije, završila je na istom fakultetu, odbranivši doktorsku disertaciju: *Inteligentni informacioni sistemi u optimizaciji rute u pomorskom i lučkom transportu*, 2005. godine. Postdoktorke studije, u oblasti didaktičke informatike, završila je na Akademiji za nove medije u transferu znanja na Univerzitetu u Gracu (Austrija), 2013. godine.



detalja ali mu cijelovitiji uvid u realnost prilično izmiče.

Predstavljajući autorku u uvodnom obraćanju prisutnima Kovačević rekla je da prof. dr Sanja Bauk na razne načine doprinosi da ovaj svijet bude pravedniji, smisleniji, humaniji.

Sanja je kritičarka društvenih odnosa i sistema sa izraženim neprihvatanjem, tihim i upornim suprostavljanjem svakom vidu nasilja, sa jakom samosvješću i pobunom prema svemu efemernom i nepravednom. Njenim djelovanjem i knjigama podsjetila me je na mnoge situacije i vrijeme koje je prošlo – kazala je Kovačević.

Sanja tvrdi da je znanje najvažniji društveni resurs i vjeruje u više puteva saznanja i na taj način ona izlazi iz uloge, iz pozicije, laboratorije gdje je smještaju sistemi kapitalistički, liberalni i fašisoidni i iz te pozicije oni joj daju da govori uskom krugu koji je razmije – navela je Kovačević.

Ona je, između ostalog, govorila i o dugogodišnjoj razgranatoj i produktivnoj saradnji ANIME sa Sanjom Bauk.

Široke lepeze Sanjinih interesovanja bile su za nas značajne jer su vrlo rijetka feministička promišljanja u Crnoj Gori. To su bile revolucionarne iskrice u Crnoj Gori – ocjenila je Kovačević.

Kako je navela, Sanja je pisala o religijskim rodnim karakteristikama, o Hrišćanstvu i transrodu sa predavanjima *Pozicioniranje žene u svjetskim monoteističkim religijama, Žene kao slika boga u liku Eve i Sofije, Pojam i osnovne postavke feminističke teologije, Opšti prikaz mjesta i uloga žene u nekim od svjetskih religija, Prepričavanje priča o Lotovoj bezimenoj ženi, Uloga žena u ranohrišćanskom periodu i počeci njihove opresije.*

Ni Sanjino, a ni ANIMINO znanje i djelovanje nije još našlo značaj i mjesto u politikanstkim agendama moćnika odgovornih za situaciju u crnogorskom društvu – kazala je Kovačević.



Foto: Bokanews

Foto: Bokanews

Fašinada 570. put

PERAŠKA TRADICIJA GOSPI OD ŠKRPJELA

Tradicionalna **Fašinada** održana je 22. jula, po 570. put, pred zalazak sunca, u peraškom akvatoriju. Vezane u nizu barke (21) su plovile od Perasta ka Gospi od Škrpjela noseći kamene koje se baca u more kako bi se ojačao otok. **Fašinada** ima tradiciju koja nikada nije prekidana i sa sobom nosi obilježje vjerskog i turističkog karaktera, običaja koji se na Mediteranu nigdje ne može vidjeti i doživjeti. Prvi put održana je 22. jula 1452. godine kada su braća Mortešić na hridi, škrpjelu, pronašli ikonu Bogorodice sa Hristom, koja se danas nalazi na oltaru crkve koja je današnji oblik dobila nakon velikog potresa 1667. godine.



Velika fotografija: Ranko Maraš

Svojevrсна procesija povezanih barki sa kamenjem kreće se prema školju, dok se pjevaju bugarštice

BRODOVI U KOTORU DANAS

Nakon 16 mjeseci od proglašenja pandemije u luku Kotor je 17. jula uplovio prvi veći kruzer, novoizgrađeni **Viking Venus** kompanije *Viking Ocean Cruises*. Brod su u saradnji sa Turističkom organizacijom Kotor dočekali Gradska muzika i kotorske klape. Tom prigodom predsjednik Opštine Kotor **Vladimir Jokić**, predsjednica Odbora direktora A.D. *Luka Kotor* **Ljiljana Popović Moškov** i Izvršni direktor A.D. *Luka Kotor* **Vlado Vukasović** razmijenili su plakete sa kapetanom broda **Birkeland Martinom**. Sa kruzerom je stiglo 172 turista. Dio putnika se odlučio za izlet autobusima i posjetu NP Lovćen, dok su dvije grupe ostale u Kotoru. Njih je na ulaza u Stari grad pjesmom pozdravila klapa *Incanto*. Itinererom plovidbe predviđeno je ukupno osam ticanja ovog kruzera u Kotoru u ovoj godini, a prvi naredni dogodio se 27. jula. Prema klasifikaciji *Cruise Critic*-a, *Viking Venus*, brod dug 228 metara, pripada klasi malih kruzring brodova (prima do 799 putnika). Njegova gradnja zvanično je završena 1. januara ove godine. To je sedmi sestrinski brod u ambicioznoj okeanovoj floti kompanije *Viking Ocean Cruises*. Komercijalni kruzring debi imao je 21. juna iz Liverpula (Velika Britanija). Plovi pod norveškom zastavom.

U kotorskoj luci je 23. jula boravio već poznati posjetilac, kruzer *Le Lyrial*, brod prestižne kompanije *Ponant*. Brod dužine 142.10 m i BRT 10.992. Uplovio je sa 96 putnika i 132 člana posade i nakon višesatnog boravka otplovio prema sljedećem odredištu – luci Grigo, Grčka.



Foto: B. Jovanović

Viking Venus dolazi u Kotor



Foto: Luka Kotor

Le Lyrial u Luci Kotor 23. 7.



Viking Venus odlazi iz Kotora



UČEŠĆE U PROSLAVI DANA SVETOG ILIJE U GORNJEM STOLIVU: Poslije više decenija obnovljene su pučke svečanosti u Gornjem Stolivu povodom dana Svetog Ilije, 20. jula, kome je posvećena crkva u ovom lijepom selu na padinama Vrmca. Poslije svečane svete mise počela je fešta *Noć u šumi koštanja Gornjeg Stoliva*, sa zanimljivim kulturno-umjetničkim programom. Fešti su pored više stotina osoba prisustvovali **princ Nikola Petrović** i admiral Bokeljske mornarice Kotor **Antun Sbutega**. Mornari Bokeljske mornarice, predvođeni Igorom Perojevićem, otplesali su kolo, pozdravljeni od oduševljenih gledalaca.

(Preuzeto sa sajta *Bokeljske mornarice*)

Pomorstvo

Rječnik

NIKOLA PRIMORAC hrvatski pomorac, pustolov, kapetan i istraživač koji je prvi 1870. godine preplovio Atlantik u maloj jedrilici u smjeru Istok-Zapad. On je 2. juna 1870. godine za okladu od 1.000 funti sterlinga sa svojom jedrilicom imena *City of Ragusa*, koja je bila dužine 6,1 metar, za 92 dana preplovio je Atlantik od Liverpoola do Bostona. Istim putem se i vratio. To je tada bio podvig bez premca. Posadu su činili njegov prijatelj **John C. Bruckley** i pas *Noštromo*. Najprije je stigao do Bostona da bi se kasnije uputio do New Yorka gdje je dočekan s oduševljenjem. Nakon kraćeg zadržavanja u Njujorku vratio se natrag u Liverpool, a zahvaljujući povoljnom vremenu u suprotnom je pravcu plovidba trajala svega 38 dana. Ondašnji mediji slavili Primorca, dok mu je kraljica Viktorija i lično čestitala na postignutom uspjehu.

Stari jedrenjaci



Peraška nava *Leon Coronato* u olujnom moru (1740.); Tri jarbola i tri križna jedra; 9 topova na svakom boku; Ovom je navom kapetan Vicko konte Smekja iz Perasta otvorio je trgovačku liniju između Venecije i Baltičkih luka od 1736 - 1748. g; Brod je potonuo 1748. godine pošto je prethodno zapaljen u okršaju sa gusarima; Original ulje na platnu, dimenzije: 145 x 88 cm. Autor originala nepoznat, autor kopije Anastas Bocarić (početak XX vijeka)